

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ LISTY

ROČNÍK LVII

ZÁŘÍ 1988

ČÍSLO 5

30 LET VOJENSKÉHO LÉKAŘSKÉHO VÝZKUMNÉHO A DOŠKOLOVACÍHO ÚSTAVU JANA EVANGELISTY PURKYNĚ

Plk. doc. MUDr. Pavel KUNA, DrSc.

Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav JEP v Hradci Králové

Po třiceti letech máme opět příležitost si připomenout rok 1958, kdy vznikl Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav Jana Evangelisty Purkyně. Můžeme se s hrdostí poohlédnout po cestě, kterou velitelský a vědeckopedagogický sbor této vojenské vysoké školy vykonal. Usilí bylo zaměřeno na zodpovědné plnění úkolů bojové a politické přípravy k zabezpečení rozsáhlých mobilizačních úkolů, na kvalitní vysokoškolskou přípravu posluchačů a postgraduální doškolování vojenských lékařů a farmaceutů a na získání vědeckovýzkumných poznatků v nejvýznamnějších vojenskomedicínských oborech.

Potřeby Československé lidové armády a její zdravotnické služby jsou určující pro veškerou činnost školy. Tak tomu bylo v době působnosti Vojenské lékařské akademie v letech 1951–1958, na jejíž tradice ústav navázal, stejně motivováni byli velitelé a učitelé v následujících letech. V tomto snažení dosáhli pozoruhodných výsledků a náležitého ocenění (1-5). Ústav byl vyznamenán prezidentem republiky Řádem práce v roce 1968 a v roce 1979 státním vyznamenáním Za zásluhy o výstavbu.

V průběhu třiceti let činnosti ústavu odešli k vojskům ozbrojených sil ČSSR stovky dobře připravených vojenských lékařů a farmaceutů, kteří později v průběhu služby získali za pomoci ústavu patřičnou kvalifikaci k výkonu organizačních funkcí ve zdravotnické službě, k léčebně preventivní činnosti v rozličných lékařských oborech, ke kvalifikované vědeckovýzkumné práci. Nejvýznamnější je v této oblasti

spolupráce s lékařskou a farmaceutickou fakultou Univerzity Karlovy v Hradci Králové, fakultní nemocnicí KÚNZ v Hradci Králové a s Institutem pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů v Praze. V přípravě nových kádřů pro ČSLA ústav úzce spolupracuje s vojenskými nemocnicemi, především s Ústřední vojenskou nemocnicí v Praze. Až na výjimky, slouží v současné době ve zdravotnických službách ozbrojených sil ČSSR odchovanci hradecké lékařské školy. Mnozí z absolventů VLVDÚ po odchodu z armády zastávají významná vedoucí místa jak ve státní zdravotnické správě a její výzkumné základně, tak na civilních fakultách ministerstev školství.

Výchovně vzdělávací práce školy byla v r. 1987 významně zkvalitněna otevřením komplexu moderních objektů, které představují první etapu výstavby školy. Do nových prostorů se přestěhovaly katedry a složky dříve umístěné v Nových kasárnách a ve Vrbenského kasárnách. Ústav získal 7 dobře vybavených učeben pro 30–116 posluchačů. Jsou vhodné zvláště pro výuku v postgraduálních kurzech. Specializovaná učebna s mikroprocesorovým systémem Hvězda umožňuje řízenou výuku a přezkušování posluchačů. Všechny učebny jsou propojeny vnitřním okruhem s výukovým televizním studiem oddělení modernizace a zabezpečení výuky, které organizuje modernizaci výuky ve spolupráci s katedrami ústavu i lékařské a farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy.

Významným pokrokem v přípravě z předmětu organizace a taktika zdravotnické služby je vybudování výukového polního stanoviště. Umožňuje intenzivní přípravu posluchačů pro řízení zdravotnického zabezpečení náčelníky zdravotnické služby útvarů i vyšších stupňů.

stává funkci koordinačního pracoviště pro vědecký výzkum ve zdravotnické službě ČSLA. Z toho vyplývá pro pracovníky školy, kteří působí v řídicích pracovních skupinách, řada úkolů v koordinaci, řízení a kontrole vědecké práce v dalších výzkumných a léčebných zařízeních armády, v ústavech ČSAV a

Pohled na nový areál VLVDÚ JEP

Zlepšily se podmínky pro činnost vědecké knihovny, informačního pracoviště a rozmnožovny. Pro modernizaci vědeckoinformačního zabezpečení ústavu a celé zdravotnické služby bylo dáno do provozu v roce 1986 terminálové zařízení. To umožňuje získat nejnovější informace ze světovýchází dat vystavovaných v Ústřední technické základně v Praze přímo na hradeckém pracovišti. Dále se modernizovalo přístrojové a programové vybavení oborové báze dat vojenských lékařských informací. Ke zkvalitnění redakční práce Vojenských zdravotnických listů a ediční činnosti se začalo používat kancelářského výpočetního systému Text-01. V novém areálu ústavu se dokončují další nové objekty pro specializované služby a pro oddělení farmacie a zdravotnické techniky.

Vědecká práce se v posledních letech dále úspěšně rozvíjela. VLVDÚ představuje v současné době vedoucí vědecké pracoviště zdravotnické služby a za-

SAV, na pracovištích ministerstev školství a zdravotnictví v obou republikách. Vědeckou práci zabezpečuje řada zkušených odborníků. Vyjádřením této kvality je i počet nositelů vědeckopedagogických titulů. V současnosti pracuje ve škole 45 kandidátů a 3 doktoři věd, v kandidátské přípravě je 18, v doktorské 6 příslušníků ústavu. V pedagogickém sboru působí 5 profesorů a 15 docentů. Kompetentní vědeckopedagogičtí pracovníci VLVDÚ pracují v Radách programů a stěžejních směrů základního výzkumu ČSAV. Od roku 1988 má ústav zastoupení i ve vědeckém kolegiu lékařských věd ČSAV.

Na základě oprávnění uděleného Českou komisí pro vědecké hodnosti vědecká rada ústavu řídí činnost komisí pro obhajoby kandidátských disertačních prací v oborech biofyzika, farmakologie, vnitřní nemoci, epidemiologie, hygiena, chirurgie a nauka o zdravotnictví. Vědecká rada posuzuje a vyjadřuje

se k docentskému a profesorskému jmenovacímu řízení všech příslušníků zdravotnické služby ČSLA.

Katedry VLVDÚ ročně přijímají k odborným konzultacím desítky specialistů z výzkumných a jiných pracovišť zdravotnických služeb spřátelených armád, zvláště ze Sovětského svazu, Německé demokratické republiky, Maďarské lidové republiky, Bulharské lidové republiky a Polské lidové republiky. Ústav bývá často organizátorem významných mezinárodních vědeckých konferencí. V loňském roce to byla například velmi úspěšná konference internistů, v letošním roce společná porada organizátorů, radiobiologů a internistů. Odborní vědeckopedagogičtí pracovníci ústavu udržují kontakty s partnerskými pracovišti v socialistických zemích. V této oblasti je žádoucí konkrétní mezinárodní vědeckou spolupráci výrazně rozšířit podobně jako výměnné stáže našich posluchačů. Vybraní experti z VLVDÚ jsou pověřováni významnými odbornými úkoly mezinárodního významu.

Z pověření vlády České socialistické republiky je ústav od r. 1987 zřizovatelem střediska specializované lékařské pomoci ozářeným, které v případě radiační havárie jaderného energetického zařízení zabezpečuje příjem a léčbu osob ozářených dávkou větší než 1–2 Gy. Středisko je součástí jednotného systému zdravotnického zabezpečení osob při vzniku radiační nehody a podílí se na odborné přípravě zdravotnického personálu tohoto systému.

Pro zefektivnění výchovně vzdělávací činnosti stojí před námi ještě celá řada úkolů. Především chceme zřídit specializované učebny vojenskoodborných předmětů a vybudovat cvičný polygon a tím přispět k zabezpečení výuky podle nové učební dokumentace se zdůrazněním polní zdravotnické problematiky.

Na závěr dvouleté základní specializační průpravy ve vojenských nemocnicích jsme letos pro naše absolventy poprvé připravili 5týdenní aplikační kurs, jehož cílem bylo rozšířit jejich znalosti v problematice řídicí a organizátorské práce, vedení podřízených, ve znalostech základních řádů a předpisů nutných pro výkon funkce útvarového lékaře.

I v oblasti vědeckovýzkumné činnosti bude nezbytné řešit celou řadu problémů. Výrazně zvýšíme koordinaci a spolupráci ve výzkumu především s lékařskou fakultou UK a fakultní nemocnicí KÚNZ v Hradci Králové, s nimiž nás spojuje nejen společný výchovně vzdělávací cíl, ale i řada speciálních odborných zájmů a povinností. Vyplývají například z existence havarijního centra pro ozáření, které může být plně funkční jen v případě vzájemného pochopení a soudružské spolupráce.

Dále se musíme zaměřit na řešení takových úkolů, jejichž výsledky by představovaly konkrétní přínos pro ochranu osob před účinky zbraní hromadného ničení a dalších nových, stále účinnějších konvenčních zbraňových systémů, které se v důsledku prudkého vědeckotechnického rozvoje zavádějí do výzbroje. Budeme hledat možnosti konkrétních forem ochrany vojsk, diagnostiky a léčebné činnosti v polních podmínkách.

Pro potřebnou přípravu kvalifikovaných kádru ČSLA nám vytvořily nadřazené složky FMNO, ústřední, krajské, okresní a městské stranické a státní orgány i Univerzita Karlova odpovídající podmínky. Na nás příslušníků ústavu je, abychom svou zodpovědnou prací i v příštích letech řádně naplňovali poslání ústavu ve prospěch naší lidové armády a celé společnosti.

Literatura

1. Deset let Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu J. E. Purkyně v Hradci Králové. Hradec Králové, VLVDÚ JEP 1968. 52 s.
2. KUBÍK, M.: K 15. výročí zřízení Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu J. E. Purkyně, nositele Řádu práce. Voj. zdrav. Listy, 43, 1974, č. 1, s. 32–34.
3. Sborník VLVDÚ JEP Hradec Králové – zvláštní číslo k 20. výročí založení ústavu. Hradec Králové, VLVDÚ JEP 1978. 86 s.
4. Sborník VLVDÚ JEP Hradec Králové – zvláštní číslo k 25. výročí založení VLVDÚ JEP. Hradec Králové, VLVDÚ JEP 1983. 128 s.
5. HOTTMAR, Z.: 25 let Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu Jana Evangelisty Purkyně. Voj. zdrav. Listy, 52, 1983, č. 4, s. 141–142.